

הוא הרי לנדיא דמכיון דהחייב הוא על כל רגע משו"ס
 הוי זה תוכה הקבוע לו זמן של כל רגע ורגע, ה"כ
 ת"ח כל רגע ורגע הוי חיוב בפ"ע, א"כ למה נקרא
 זה דאין לה שיעור למטה סו"ס הא ביטול הרגע השני,
 גם יש להבין דברי הר"ן בנדריים ח'. שהקי' אמה דקאמר
 שס דשבוטה חלה לקיים אם נשבע ללמוד תורה ופרך
 הגמי' והא מושבע ושומד מהר סיני, ומשני דאי בעי פטר
 נפשי' בק"ש שחרית וערבית, והא חייב ללמוד כפי כמו
 פ"י דמחויב מושגתה שיהא ד"ח מחודרין בפ"ק, ותי'
 הר"ן דביאור הגמ' לא דפטר מחיוב ה"ח פ"י קריאה
 שמש שחרית וערבית אלא דמכיון דעשה מה שמופדש
 בחורה והחייב דושגתה הוא מדרשא, פ"כ חלה עליו
 שבוטה כמו דחלה על חלי שיעור וכתב דמכאן ראי' למה
 שכתב בחידושו לשבוטה דשבוטה חלה לקיים שלא יוכל
 חלי שיעור נכילה, ולריך הכנה אמאי לא הוי זה נשבע
 לקיים הא לא דמי לחלי שיעור דהא כל רגע ורגע איכא
 עשה שלימה דלימוד התורה, וכי אם נשבע שילבש ליניח
 חלה השבוטה פ"י דאי בעי פטר נפשי' בלבישה שעה
 אחת, ולכאור' א"א לומר כן דכל רגע ורגע הוי מלוח
 עשה שלימה ול"פ בדיון זה.

ונראה דביאור המשנה הוא דיש שני דינים בחיוב
 לימוד התורה, (א) קרא דוהגית בה יומם
 ולילה וכן ושגתה, (ב) דושכנך ובקימך דמיני' הוא
 דשמעינן הא דמלינו במכחות דף ל"ט דאפילו פרק אחד
 שחרית ופרק אחד ערבית ג"כ הוי קיום חפלא של ת"ח
 ונמלא דמה דבא דהרש"א דושגתה ר"ל דלא ילא עדיין

החיוב פ"י פרק אחד אלא דמחויב עוד כל היום וכל
 הלילה ומ"מ אם בא לפנינו מלוח שמחויב להפסיק או
 ממילא ילא פ"י התיבה שלמד, ולפי"ז לא דמי כלל חיוב
 כל רגע דת"ח לחיוב כל רגע דליניח, דגבי ליניח כל
 רגע ורגע מחייבו בחיוב בפ"ע אבל בחורה הוא חיוב
 אחד דחל בשעת קימה לעשות לימוד של כל היום וכן
 בלילה, וכן באיכות לחל אם יש מי שיכול ללמוד ברגע
 אחת פ"י הכח הדיבור שלו וע"י השכל שלו יותר מחברו
 הוא מחויב ללמוד כפי כמו, אבל אין החיוב הזה שיה
 בכל איש ואיש מישראל כגון שלאחד נודמן מליה או דבר
 אחר שהוא ג"כ מלוח ומפסיק, באיש הזה הוי קיום פ"י
 המקלח שלמד ולגבי איש מישראל דלא בא לידו שום דבר
 שמחויב להפסיק אז הוי קיומו דוקא פ"י דלמוד כל היום
 וכל הלילה, נמלא דמחויב של ושגתה והחיוב של והגית
 הכל הוא דינים בהחיוב הת"ח של העשה דושכנך ובקימך,
 והשתא אחי שפיר מה דאמרה משנתנו דת"ח אין לה
 שיעור ולא שייך להקשות הא יש לה שיעור כל רגע ורגע
 כמו בליניח דבכא חיוב אחד הוא על כל היום והחיוב
 הזה אין לו שיעור, וע"כ מבואר מזה דמי שמבטל ח"ו
 כל היום מבטל בזה כל העשה ואז לא נפטר גם פ"י
 עשיית מלוח ואומנות מהחיוב, אבל מי שמבטל שעה
 מהיום לא ביטל כל העשה אלא ביטול ת"ח הוי, ולא
 ביטול גוף העשה, וע"כ דמי זה נשבע שלא לאכול חלי
 שיעור נכילה דחלה שבוטה פ"ו, ה"כ חלה שבוטה אם
 נשבע חלק מהיום ומלילה כנלפ"ד.

במצא שני דיני מלוח שבת"ח מקבילות זו לעומה
 זו דהיינו שחלה על איש ישראל חיוב ת"ח
 ששעורה של המלוח יומם ולילה זהו כשיעור הכמות
 ובשיעור האיכות הוא כושגתה לבניך שיהיו ד"ח מחודרין
 בפ"ק שאם ישאלך אדם אל תגמגם ותאמר לו, אלא
 אמור לו מיד, וזהו שיעור באיכות, וביאור השיעור הוא
 לכל אחד לפי כמו וכן דיבורו שאם יש לו מוח כזה
 שיכול ללמוד נשעה אחת מסכת שלימה ולהקיף בשעה
 אחת כל התורה כולה הוא מחייב ללמוד מסכת שלימה

בשעה אחת ולהקיף התורה בשעה אחת, ואם מחו אינו
 סובל רק ללמוד חלי דף בשעה זהו חיובו מקרא דושגתה
 שיהיו ד"ח מחודרין בפ"ק.

והנה זה הדיון של ודברת בס נשכנך בבייתך שהוא
 לימוד פרק אחד שחרית ופרק אחד ערבית שהוא
 מקבל נגד אותם השיעורים של והגית ושל ושגתה, אז
 נפקע ממנו חיובו ביטול, ואז מותר לו להפסיק על
 ידי שנחשב לו לקיים אותו הפרק שחרית ואותו הפרק

ערבית, ונמלא דאי לאו הקרא דושכנך ובקימך ה"י אסור
 אפי' לאכול וברוך ארץ משום דין שיעור החלמוד תורה
 דושגתה ושל והגית, פ"ז בא הדיון של ובשכנך ובקימך
 ללמוד דאך אם נפקע ממנו חיובו ביטול תורה פ"י
 האכילה והדרך ארץ, והמלוח שא"א לעשות פ"י אחרים
 אז נחשב שפיר לקיום חפלא דת"ח פ"י פרק אחד שחרית
 ופרק אחד ערבית גמי ילא, אולם אם אינו רולה ללמוד כלל
 אז ליכא עיקר קיום ת"ח ונחשב לו לו לעולם לביטול
 תורה כי אם באופן שמחויב תלמידי חכמים אחרים פ"י
 עסקיו הגדולים, כן לתדתי מדברי רבינו הגר"א ז"ע"א.
 (ה) וז"ל השנות אליהו בריש מס' פיאה ות"ח גמי אין
 לה שיעור לא למטה ולא למעלה דכתי'

והגית בה יומם ולילה וא"כ אין לה שיעור למעלה
 ולמטה, דלפצזים בתיבה אחת פוטר, והא דאמרי' בגמ'
 קרא ק"ש ערבית ושחרית כאילו קיים והגית בה וכו', לא
 בא לאפוקי שאינו יולא בתיבה אחת אלא ק"ש הוא חיוב
 על כל אחד לקרוא שחרית וערבית וע"ז אמרו דאם קרא
 ק"ש וכו' אז אפי' תיבה אחת אין לריך ללמוד ויולא
 בק"ש והא דכתי' והגית וכו' כיון שיולא בתיבה אחת
 היינו דאילו לא הוי כתי' והגית הו"א שאין לריך אלא
 תיבה אחת ולא יותר אף שיש לו פנאי ללמוד לכך כאמר
 והגית בה יומם ולילה לומר שחייב אדם ללמוד תורה
 יומם ולילה אך אם לריך לעסוק במלוח או בדרך ארץ
 שהוא ג"כ מלוח אזי הוא פוטר ח"ע בתיבה אחת ונקט
 החתא הא דאין לת"ח שיעור למטה להורות שלריך האדם
 מאד ומאד לחבב את התורה דבכל תיבה ותיבה שלמד
 בה היא מלוח בפ"ע, והראי' שיולא בתיבה אחת מלוח
 לימוד התורה שהיא שקולה נגד כל המלוחות והכלל בזה
 שאין מבטלין ת"ח אפי' למלוח אם יכולה להעשות פ"י
 אחרים, והשכל מחייב בזה מפני שכל תיבה ותיבה בפ"ע

היא מלוח גדולה והיא שקולה נגד כולם, א"כ כשגומר
למשל דף אחד הקיים כמה מלוח מלוחות וא"כ בודאי
 יותר טוב לקיים מאה מלוחות ממלוח אחת רק כשאי
 אפשר לקיים פ"י אחר אזי רשאי לבטל, ולזה שונה החתא
 הא דת"ח אין לה שיעור למטה להורות כנ"ל, או כשלאריך
 לאכול שהיא ג"כ מלוח ולולא זאת לא פ"י לנו פנאי
 לעשות איזה מלוח או לאכול דכתי' והגית בה יומם
 ולילה, לכך משמענו דלפעמים אף בתיבה אחת יולא
 עכ"ל הטעור.

ולברר דברי הגאון בשנות אליהו, דהנה הא דכתי'
 והגית בה יומם וגו', והא דכתי' ובשכנך
 ובקימך, תרוייהו אהני לן דאי לא הוי כהוב אלא והגית
 בה אז היינו אומרים בשני אופנים או דכל רגע ורגע
 מחייבתו כדאמר הגמי' גבי ליניח, או דהיינו אומרים
 דהוא שיעור כמו כזית במלח, ה"י הוי השיעור הקיום
 יום ולילה, אבל השתא דכתי' גמי ובשכנך ובקימך וגו',
 וכתוב והגית בה, וכן ושגתה, ידעיי דלהכי חזי תיבה ג"כ
 הוי קיום דחפלא דת"ח גם על כל היום וחד תיבה על
 כל הלילה, דלא דמי לליניח דאותה הרגע הקודמת אינה
 קיום על רגע השני' דהתם כל רגע הוי חיוב בפ"ע
 וקיום בפ"ע, אבל הכא דחד חיוב הוא, דבשעת קימה
 חל עליו חיוב ת"ח של כל היום וגם שיעור כמו הכזית
 דמלח